

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

www.cdf.md

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

nr. 26 (2021)

CUPRINS:

Reprezentanții sistemului de justiție penală participă în instruiți	2
Social Hub 2021 oferă noi oportunități tinerilor din Moldova	3
Jurnaliștii pe terenul violenței în familie	4
Regulamentul medico-legal ajustat pentru a oferi mai multă protecție victimelor	5
Bibliotecarele-resurse comunitare pentru victimele violenței în familie	6
Beneficiarii programului de granturi mici Impuls vin cu noi rezultate	7
Parajuriștii din Moldova instruiți să ofere suport victimelor violenței în familie	8
Instruiți ale profesioniștilor în grupuri mixte	9
Asociația Femeilor în Poliție la o nouă etapă în dezvoltarea organizației	10
Știri pe scurt	11

REPREZENTANȚII SISTEMULUI DE JUSTIȚIE PENALĂ INSTRUIȚI SĂ OFERE UN RĂSPUNS COORDONAT LA CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

În luna septembrie, reprezentanții sistemului de justiție penală din regiunea Criuleni, Cimișlia și Soroca au participat la instruirea dedicată răspunsului coordonat al profesioniștilor la cazurile de violență în familie. Evenimentul are la bază constatările studiului „Evaluarea răspunsului sistemului de justiție penală la cazurile de violență în familie. Regiunile Soroca, Criuleni, Cimișlia și Comrat”. Prin urmare, activitățile au fost elaborate pentru a răspunde necesităților de instruire identificate în evaluare, să îmbunătățească înțelegerea fenomenului, cunoașterea și aplicarea legii, a mecanismelor de

protecție și de intervenție în baza unui răspuns coordonat din partea sistemului de justiție penală.

„În această instruire avem posibilitatea să înțelegem mai bine elementele ce stau la baza colaborării și comunicării între specialiștii din cele patru regiuni participante la evaluare. Sunt sigură că va fi un proces interactiv și ne bucură faptul că profesioniștii își doresc să fie parte componentă a răspunsului coordonat și să se implice în identificarea unui model comun de intervenție”, a menționat Victoria Muntean, managera de proiect UNDP Moldova.

Instruirea este organizată într-un mod participativ, ce reunește judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală, agenți constatatori, medici legiști, ofițeri de probațiune și avocați să discute despre provocările sistemului de justiție penală și bunele practici în acordarea asistenței victimelor violenței în familie.

„În numele Centrului de Drept al Femeilor vreau să vă spun că suntem extrem de onorați că ați

dat curs invitației de a participa la instruire. Asta înseamnă că împărtășiți cauza pentru care noi optăm, înțelegeți fenomenul și sunteți dedicați acestui subiect. Fără un parteneriat constructiv și de încredere nu putem să valorificăm acțiunile pe care ni le-am propus”, a precizat Mariana Buruiană, directoarea executivă a CDF.

Soluțiile identificate în cadrul instruirilor vor ajuta la construirea unui model comun de intervenție ce va putea fi replicat la nivel de țară și va spori accesul victimelor violenței în familie la justiție.

În total, sunt planificate 8 instruirii de acest gen la care vor participa 200 de reprezentanți ai sistemului justiției penale din 4 regiuni de intervenție ale proiectului: Soroca, Criuleni, Cimișlia și Comrat.

Instruirile sunt organizate de Centrul de Drept al Femeilor în cadrul proiectului „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova” implementat de UNDP Moldova, cu suportul Suediei.

SOCIAL HUB 2021 OFERĂ NOI OPORTUNITĂȚI TINERILOR DIN MOLDOVA

Sunt tineri, frumoși, inteligenți și cu poftă de a schimba lumea din jurul lor. Sunt 15 la număr și au pășit împreună spre o nouă provocare – Social Hub 2021.

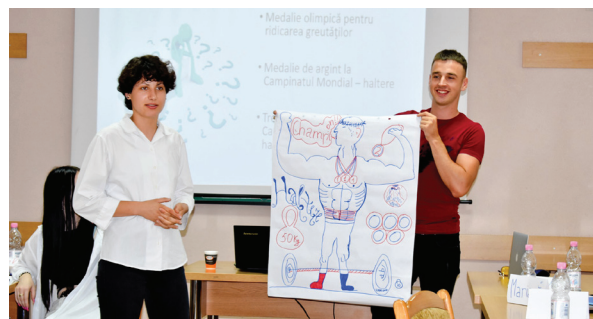
Timp de trei zile, alături de traineri dedicați, au dezbătut teme sensibile precum stereotipurile de gen și violența în familie. Au venit cu idei prețioase, s-au implicat în activități ce te scot din zona de confort și au aflat informație nouă privind aspectele psihologice ale fenomenului violenței în familie, cadrul legal din domeniu și bazele scrierii proiectelor.

În următoarea etapă, tinerii au identificat idei de proiecte ce își propun să schimbe viziuni/stereotipuri privind înțelegerea greșită a fenomenului de violență în bază de gen și a violenței în familie. Activitățile vor fi realizate la nivel local și vor ținti probleme specifice grupului de vârstă și comunității din care vin. Printre beneficiari vor fi tineri din licee și colegii, cupluri, asociațiile studențești și tineri din grupuri de inițiativă.

În următoarea perioadă va avea loc procesul de selecție a celor mai reușite proiecte și posibilitatea de a primi finanțare în implementarea acestora.

Mulțumim participanților pentru ideile creative și dorința de a contribui la schimbările din societate.

SOCIAL HUB este o platformă pentru tineri(e), lansată de CDF în 2020, unde participanții discută, schimbă viziuni și acționează în comunitățile lor pentru a preveni violența în bază de gen, violența în familie și stereotipurile de gen. Inițiativa este susținută financiar de Suedia.

JURNALIȘTII PE TERENUL VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Jurnaliștii au un rol important în prevenirea și diminuarea fenomenului de violență în familie. Principala lor armă sunt materialele bine documentate pe subiecte relevante pentru societate.

Timp de două zile, 16 jurnaliști din media scrisă, tv, radio și online au discutat despre tipurile de violență în familie și felul cum acestea se manifestă, cu ce dificultăți se confruntă victimele în raportarea cazurilor de violență și dacă acestea reușesc sau nu să rupă cercul violenței.

Totodată, participanții au identificat împreună cu formatorii subiecte ce ar putea fi transformate în materiale jurnlistice.

„Acest training m-a ajutat să înțeleg că violența asupra femeii nu se reduce doar la violența fizică. Acum, cred că este de responsabilitatea jurnaliștilor să vorbească mai mult despre alte tipuri de violență cum ar fi cea economică sau psihologică. Totodată, am conștientizat cât este de important să interviuăm corect victimele, cum să le pregătim pentru interviu și cum să le explicăm

© Centrul de Drept al Femeilor

despre scopul reportajului. Acum, cred că sunt mult mai pregătită să scriu reportaje despre violența în familie”, a menționat jurnalista Elena Boboc, de la postul TV8.

Alături de specialiștii în domeniu, jurnaliștii au învățat să reflecte multiaspectual, echidistant și orientat spre soluții tematica egalității de gen și a violenței în familie.

Subiectele discutate au explicat profilul psiho-social al victimei și al agresorului, dificultățile pe care le întâmpină victima în raportarea cazurilor, stereotipurile perpetuate inclusiv în mass-media și cum pot jurnaliștii schimba accentele în documentarea și reflectare acestui subiect.

Programul de instruire este organizat de Centrul de Drept al Femeilor în colaborare cu Centrul pentru Jurnalism Independent Moldova și cu suportul Suediei.

REGULAMENTUL MEDICO-LEGAL AJUSTAT PENTRU A OFERI MAI MULTĂ PROTECȚIE VICTIMELOR

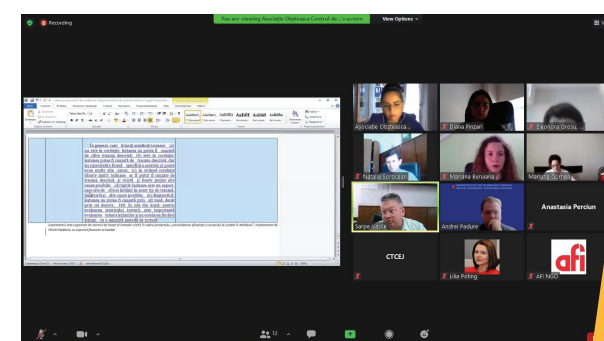
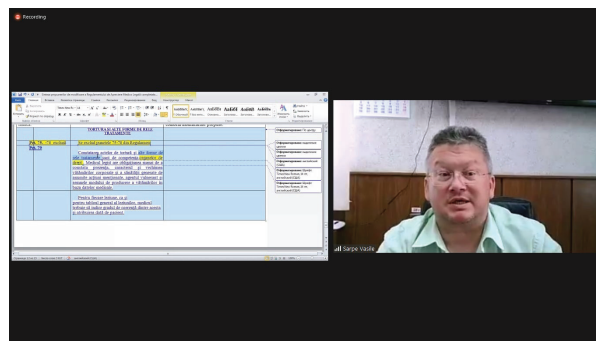
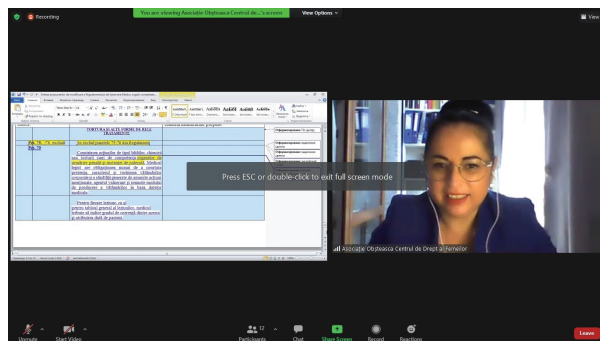
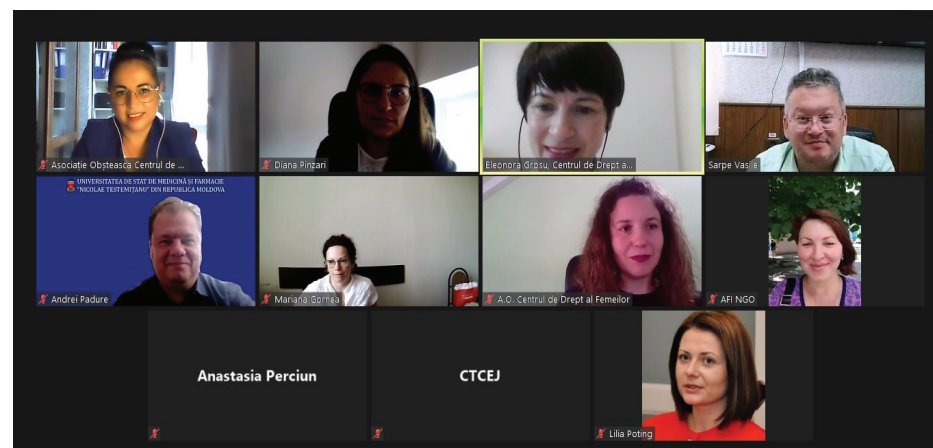
Timp de câteva luni, un grup de experți naționali a elaborat o serie de propuneri de modificare și completare a Regulamentului medico-legal ce evaluează gravitatea vătămării corporale sau a sănătății persoanei. Specialiștii au reprezentat instituții precum Centrul de Medicină Legală, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Direcția Generală a Urmăririi Penale a IGP, Inspectoratul General al Poliției RM, Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare, reprezentanți ai societății civile și ai mediului academic.

Modificările țin cont de nevoile victimelor violenței în familie și clarifică situații în care medicii-legiști aveau dificultatea de a califica vătămarea corporală. Totodată acestea vor preveni pierderea probelor și vor garanta accesul victimelor la justiție.

Printre aspectele supuse revizuirii sunt:

- situațiile și cazurile ce obligă medicul legist să raporteze către organele de drept
- oferă posibilitatea victimelor violenței în familie aflate în imposibilitate de a se prezenta la medicul legist, să fie examinate în afara orelor de program, la locul aflării lor sau chiar când sunt în regim de autoizolare.
- au fost înlăturate problemele legate de aprecierea ca desfigurare sau nu, a unor părți ale corpului sub termenul de față, clarificări ce lipseau până la acest moment.

- anumite tipuri de maltratare (precum asfixierea sau șocurile electrice) nu lasă urme evidente și nici nu vor lăsa dacă sunt aplicate cu un anumit grad de precauție. Prin urmare, modificările operate vor face posibil ca tulburările psihice post-traumatice să fie apreciate în calitate de vătămare corporală. Seria de ședințe consultative și întregul proces de coordonare a fost organizat de Centrul de Drept al Femeilor, implementat de UNDP Moldova, cu suportul financiar al Suediei.

BIBLIOTECARELE – RESURSE COMUNITARE PENTRU VICTIMELE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Timp de două zile, 45 de bibliotecari din toată țara și-au aprofundat cunoștințele despre complexitatea fenomenului de violență în familie. Alături de formatorii Sergiu Toma și Arina Țurcan participantele au discutat despre dificultățile pe care le întâmpină o victimă în momentul în care se pomenește în astfel de situații, despre rolul societății în normalizarea comportamentului violent, superficialitatea cu care suntem tentați să tratăm aceste cazuri și nu în ultimul rând cum poate bibliotecarul ajuta aceste femei.

Folosind tehnică "sculpturii", participantele au pus în scenă câteva cazuri de violență în familie. Astfel, au putut empatiza și relata exact ce stări și gânduri are

fiecare personaj. Experiența a ajutat la conștientizarea unor lucruri noi despre ce este fenomenul de violență în familie:

- "Pentru mine victima și agresorul erau pe același cântar, acum înțeleg să au profil diferit."
- "Credeam că violența în familie este ceva simplu. Ai pus mâna pe telefon și ai sunat după ajutor. Acum îmi dau seama că este foarte complex. Am să tratez subiectul mult mai profund."
- "Nu știam că există violență economică și cum arată ea."

Urmare a instruirilor, fiecare bibliotecar va realiza în comunitatea din care vine activități de prevenire a violenței în familie.

Atelierul „Bibliotecarul – resursă comunitară pentru victimele violenței în familie” face parte din ciclul de activități realizate de CDF și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în baza Memorandumului de colaborare semnat în anul 2020 și finanțate de Suedia.

BENEFICIARIII PROGRAMULUI DE GRANTURI MICI IMPULS CU NOI REZULTATE

■ Actorii comunitari din raionul Ștefan Vodă au fost instruiți în prevenirea violenței în familie. Asistenții sociali, specialiștii din cadrul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, Centrul Comunitar Sănătate Mintală și reprezentanți ai Inspectoratului de Poliție din raion au dezbătut câteva cazuri complexe, pentru care s-au identificat soluții și posibile modalități de implicare multidisciplinară.

Instruirea s-a focusat pe înțelegerea fenomenului, promovarea egalității de gen, consolidarea abilităților de lucru în echipă și utilizarea instrumentelor de lucru cu victimele și agresorii.

Organizatorul acestei instruirii a fost Vadim Tarna, președintele Asociației Naționale a Experților și Asistenților Sociali din Moldova, beneficiar al Programului de granturi mici Impuls susținut financiar de Suedia prin intermediul CDF.

■ Un grup de femei din Tiraspol și Bender au participat la un training dedicat drepturilor femeilor și măsurile juridice de protecție în caz de violență în familie.

Alături de Janna Vilihovaia, avocată și expertă în domeniu, cele 18 participante au avut posibilitatea să discute într-un spațiu sigur despre experiențele

proprii, au primit răspuns la întrebările pe care le au la acest subiect și s-au informat cu privire la prevenirea situațiilor de violență în bază de gen. Femeile au exprimat recunoștință pentru calitatea instruirii și cunoștințele obținute, ce le oferă siguranța de a se putea proteja, pe ele și copiii lor.

Trainingul «Informarea juridică a femeilor privind accesarea instrumentelor juridice de prevenire a violenței în familie» a avut loc pe 28 august și a fost organizat de Alexandra Martînenco, beneficiară a Programului de granturi mici Impuls, implementat de Centrul de Drept al Femeilor cu suportul financiar al Suediei.

■ Membrii echipelor multidisciplinare din peste 10 raioane ale țării au discutat despre dificultățile întâmpinate în soluționarea cazurilor de violență în familie.

Profesioniștii din sectorul social au analizat prin prisma experiențelor din teritoriu felul în care este elaborat planul individualizat de asistență și cum poate fi îmbunătățit, au identificat lacunele sistemului în ceea ce privește incluziunea și monitorizarea victimei violenței în familie după ce aceasta părăsește centrul de plasament.

Scopul întâlnirilor a fost să îmbunătățească intervenția și să răspundă nevoilor primare ale victimei și copiilor ei.

Activitățile s-au desfășurat și au fost coordonate de către Centrul de asistență și protecție, în cadrul proiectului „Consolidarea abilităților echipelor multidisciplinare în realizarea politicii de prevenire și combatere a violenței în familie”, susținut de Programul de granturi mici Impuls.

■ Psihologi, juriști, asistenți sociali, directori din cadrul organizațiilor membre ale Coaliției Naționale “Viață fără violență în familie” au participat la două sesiuni de instruire desfășurate sub genericul: “Particularități de intervenție în cazurile de abuz sexual față de copii”. Alături de formatori, specialiștii și-au consolidat cunoștințele și abilitățile de identificare a unui abuz sexual, care este procedura de referire și raportare a unui caz de acest gen. Totodată a fost discutat și clarificat rolul serviciilor sociale, felul în care este corect să se abordeze un caz de abuz sexual în cadrul echipelor multidisciplinare, conform mecanismului intersectorial. Proiectul a fost implementat de către Veronica Teleuca, beneficiara Programului de granturi mici IMPULS.

PARAJURIȘTII DIN MOLDOVA INSTRUIȚI SĂ OFERE SUPTOR VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Parajuriștii și parajuristele din Republica Moldova își consolidează cunoștințele privind asistența oferită victimelor violenței în familie. Este pentru prima dată când acești specialiști au ocazia să participe la o instruire dedicată acestei tematici.

Timp de două zile, 19 participanți(te), alături de formatorii Sergiu Toma și Arina Țurcan au discutat despre: formele de manifestare ale violenței, puterea și controlul, dinamica violenței în familie, portretul psiho-social al victimei și agresorului.

Prin intermeniuul exercițiilor de rol au fost analizate acțiunile parajuristului în contextul acordării asistenței juridice primare victimei adulte și ce trebuie luat în calcul atunci când victima are vulnerabilități multiple.

În Republica Moldova activează 52 de parajuriști/parajuriste, în 50 de comunități ale țării. Acești specialiști informează și ghidează

cetățenii din comunitate spre soluționarea unei probleme juridice.

Trainingul a fost organizat de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Asociația Națională a Para-Juristilor din Moldova, în cadrul proiectului „Consolidarea capacității reprezentanților sectorului justiției în aplicarea eficientă a legislației privind violența în familie”, susținut de UN Women Moldova și Suedia.

INSTRUIRI ALE PROFESIONIȘTILOR ÎN GRUPURI MIXTE

© Centrul de Drept al Femeilor

© Centrul de Drept al Femeilor

© Centrul de Drept al Femeilor

© Centrul de Drept al Femeilor

© Centrul de Drept al Femeilor

În perioada februarie-august, 270 de angajați din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică IGP și ai Direcției Generale Urmărire Penală și-au consolidat abilitățile de identificare, investigare și soluționare a cazurilor de violență în familie și aplicare a legii.

Pentru prima dată, instruirile au adus împreună grupuri mixte de specialiști - ofițeri(re) de sector și de urmărire penală și au oferit o platformă eficientă de comunicare, schimb de informație și conlucrare pe cazurile de violență în familie.

Scopul acestui format este de a ajuta specialiștii să înțeleagă perspectivele de acțiune ale colegilor și de a integra un model de intervenție centrat pe nevoile victimei violenței în familie.

Participanții din cele 32 de raioane ale țării au aprofundat cunoștințele la subiecte precum:

- Legislația Republicii Moldova în domeniul violenței în familie

- Factorii care generează și mențin violența
- Puterea, controlul și dinamica violenței în familie
- Portretul psiho-social al victimei și agresorului
- Aspecte importante pentru calificarea juridică a infracțiunii de violență în familie
- Particularitățile investigării cazurilor de violență în familie
- Algoritmul intervenției și asigurarea protecției victimelor în cazurile de violență în familie.

Training-urile au fost posibile grație proiectului „Consolidarea capacității reprezentanților sectorului justiției în aplicarea eficientă a legislației privind violența în familie”, implementat de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu CIPAL și susținut de UN Women Moldova și Suedia.

ASOCIAȚIA FEMEILOR ÎN POLIȚIE LA O NOUĂ ETAPĂ ÎN DEZVOLTAREA ORGANIZAȚIEI

În cadrul unui atelier de lucru, membrele Asociației Femeilor în Poliție (AFP), cu susținerea partenerilor, au elaborat Strategia AFP pentru perioada 2022-2025 și Planul de activități pentru anul 2022. Grație acestui efort, asociația va avea o misiune și o viziune bine conturată, cu activități focusate pe realizarea obiectivelor propuse:

- promovarea principiului egalității de șanse și gen în Poliție
- acordarea sprijinului angajaților din Poliție în soluționarea problemelor apărute la locul de muncă
- majorarea ponderii femeilor în totalul efectivului Poliției prin promovarea profesiei
- consolidarea capacităților profesionale ale femeilor polițiste
- atragerea unui număr mai mare al femeilor în instituție, îndeosebi promovarea acestora în funcții de conducere.

Asociația Femeilor din Poliție a fost creată la data 14 iunie 2017 în baza actelor depuse de un grup de inițiativă. La moment Asociația numără 320 de membre, angajate ale Poliției. Centrul de Drept al Femeilor a susținut activitatea AFP de la bun început și ne bucurăm să fim alături în procesul de consolidare și dezvoltare al organizației.

Atelierul de lucru a fost organizat de AFP cu susținerea Centrului de Drept al Femeilor și suportul financiar al Suediei.

Reprezentanții poliției din Suedia în vizită la CDF

Delegația Poliției Suedeze a întreprins o vizită la Centrul de Drept al Femeilor. Am împărtășit cu oaspeții noștri despre activitățile CDF în domeniul prevenirii, protecției victimelor violenței în familie și a cooperării multidisciplinare. Totdată, am făcut schimb de opinii și perspective cu privire la avansarea răspunsului poliției la cazurile de violență în familie și perfecționării legislației în domeniu.

Mulțumim reprezentanților Poliției Suedeze pentru bunele practici aduse drept exemplu și posibilitatea de a învăța din experiența acestei țări

Colegele din Asociația "Necuvinte" din România au prezentat bunele practici de activitate

Echipa Centrului de Drept al Femeilor alături de membrele Asociației „Necuvinte” din Româ-

nia, Simona Voicescu, director executiv, fondator Asociația „Necuvinte” și Alina Iordache, expert în comunicare și formator metode de educație non-formală în contexte de egalitate de gen și violență domestică, au împărtășit din experiențe și bune practici. Discuțiile au abordat teme precum comunicarea externă și instrumente digitale de promovare a organizației în new media.

În cadrul sesiunii de mentorat s-au prezentat metode de educație nonformală în contexte de egalitate de gen și violență domestică. S-au descris idei de dezvoltare a serviciilor destinate victimelor

violentei în bază de gen și violenței în familie și aspecte ce țin de crearea unor parteneriate cu sistemul de sănătate și medicina legală.

Totodată, s-au explorat noi oportunități în promovarea sustenabilității organizaționale, s-au descris activități de fundraising și parteneriate cu mediul de business.

Mulțumim invitatelor pentru aceste zile pline de emoții pozitive, cunoștințe noi și discuții calitative. Mizăm pe o colaborare eficientă și de lungă durată cu Asociația Necuvinte.

Schimb de experiență cu profesioniștii din Kîrgîstan

Avocata CDF, Arina Turcan și Nighina Azizov, Coordonatoare Programe în domeniul eliminării violenței împotriva femeilor, UN Women Moldova, au participat la un eveniment de schimb de experiență și bune practici, organizat de UN Women Kîrgîstan.

În cadrul activităților, colega noastră a împărtășit cu participanții din Kîrgîstan aspecte ce țin de experiența Moldovei în asistența victimelor violenței în bază de gen, în special despre cooperarea intersectorială și acordarea serviciilor de asistență juridică și psihologică pe cazurile de violență în familie.

Arina Țurcanu: „Oamenii pe care i-am întâlnit în Kîrgîstan au fost incredibil de ospitalieri, prietenoși și curioși să afle cât mai multe despre legislația și practicile existente în Moldova, pe segmentul prevenirii și combaterii violenței în familie. Am avut posibilitatea să cunosc multe persoane care muncesc enorm pentru ca fiecare femeie/fată să trăiască în siguranță și să îi fie respectată demnitatea. Sunt recunoscătoare organizatorilor că mi-au oferit oportunitatea de a participa în cadrul acestor ateliere.”

În cadrul evenimentului au mai participat reprezentanți ai autorităților din Kîrgîstan, ONG-urile locale, prestatorii de servicii și reprezentanți ai agențiilor ONU în Kîrgîstan.

Vizită de documentare pentru colegii din regiunea transnistreană

Specialiști, activiști civici și voluntari, din regiunea transnistreană ce activează în domeniul protecției drepturilor femeilor și copiilor victime ale violenței în familie, au întreprins o vizită de documentare și schimb de experiență la Centrul de Drept al Femeilor.

Scopul întâlnirii a fost de a afla principiile de activitate ale centrului și modul de colaborare al specialiștilor: avocat, asistent social, psiholog, specialist de orientare vocațională. Totodată, au fost discutate aspecte ce țin de colaborarea cu autoritățile și importanța implicării ONG-urilor din

domeniu în activități de advocacy și campanii de sensibilizare. Doar efortul comun al autorităților și al societății civile poate contribui la prevenire și combaterea violenței în familie.

Activitatea face parte din Programul comun al ONU «Consolidarea drepturilor omului de pe ambele maluri ale Nistrului», susținut de Suedia.

Raportul alternativ pentru Procesul de Evaluare Periodică Universală

Centrul de Drept al Femeilor alături de ONG-urile care promovează protecția drepturilor femeilor și contribuie la reducerea violenței în familie în Republica Moldova a elaborat Raportul alternativ pentru Procesul de Evaluare Periodică Universală (EPU).

EPU este un mecanism unic de revizuire a progresului în domeniul drepturilor omului de Consiliul ONU pentru Drepturile Omului în toate cele 193 state membre ONU și are loc o dată la 4-5 ani.

Și în acest an raportul descrie progresele înregistrate de țara noastră la capetele prevenirii și combaterii violenței în baza de gen. La baza recomandărilor formulate de CDF stau provocările întâmpinate de femei în accesul la justiție și servicii de asistență și protecție.

În 2016 Moldova a fost evaluată pentru a doua oară și a primit peste 200 de recomandări, urmate de un angajament oficial la nivel de țară în vederea elaborării unui nou Plan Național în domeniul Drepturilor Omului și realizarea acestora în practică.

Ai dreptul să trăiești în siguranță!

CINE SUNTEM NOI?

Centrul de Drept al Femeilor (CDF) este o organizație neguvernamentală înființată de un grup de femei-juriste din Moldova. CDF pledează pentru egalitate de șanse dintre femei și bărbați în viața publică și cea de familie și contribuie la prevenirea și combaterea violenței în familie și a violenței în bază de gen împotriva femeilor.

Buletinul apare cu sprijinul financiar al Suediei și Fundației OAK

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. M. Kogălniceanu, nr. 76
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 811 999
Mobil: (+373) 68 855 050

Linia verde - **080080000**
apel gratuit pentru consiliere juridică

PARTENERI:

